

Dugsiga Hoose ee Southville

Joojinta iyo Siyaasadda Ka-saarista Joogtada ah

Siyaasad waxaa qoray:	Andy Bowman oo ka socda siyaasad tusaale ah (Source: Furaha Hoggaamiyeyaasha Dugsiyada)	
Ansixiyay Guddiga Maamulka:	21.10.25	
Taariikhda dib u eegista mustaqbalka:	Oktoobar 2027	
Saxiixay: (Macallinka)		Taariikhda: 21.10.25
Saxiixay: (Guddoomiyaha Gudoomiyaha)		Taariikhda: 21.10.25

Waxyaabaha ku jira

1. Ujeeddooyinka	2
Halkan Ka Daawo Waraysi Dhinacyo Badan Taabanaya Oo Lala Yeeshay Gudoomiyaha Xisbiga Kulmiye	2
2. Sharciga iyo hagida sharciga	3
3. Qeexitaannada	3
4. Doorarka iyo mas'uuliyadaha	4
4.1 Maamulaha	4
4.2 Guddiga Maamulka	7
4.3 Maamulka Deegaanka (LA)	8
5. Tixgelinta dib u soo celinta ardayga	8
6. Dib-u-eegis madax-bannaan	10
7. Diiwaanka dugsiga	11
8. Ka soo noqoshada ganaax	12
8.1 Istaraatiijiyadda dib-u-dhexgalka	12
8.2 Kulamada Dib-u-qabsashada	13
9. Helitaanka fog ee shirarka	13
10. Qabanqaabada kormeerka	13
11. Xiriiriyeyaasha siyaasadaha kale	14
Lifaaqa 1: tababarka guddiga dib-u-eegista madax-bannaan	15
Soo koobida Geeddi-socodka EQIA	15

1. Ujeeddooyinka

Waxaa naga go'an inaan raacno dhammaan habraacyada ka-saarista sharciga si aan u hubinno in ilmo kasta uu helo waxbarasho jawi ammaan ah oo daryeel leh.

Dugsigeennu wuxuu higsanaa:

- Hubso in nidaamka ka-saarista lagu dabaqo si caddaalad ah oo joogto ah oo waafaqsan qiyamka dugsigeena,
- Ka caawi ardayda, waalidiinta, shaqaalaha iyo guddoomiyayaasha inay fahmaan habka ka-saarista
- Hubso in ardayda dugsiga ku jirta ay yihiin kuwo ammaan ah oo faraxsan
- Ka hortagga ardayda inay noqdaan NEET (ma aha waxbarashada, shaqada ama tababarka)
- Si loo hubiyo in dhammaan joojinta iyo ka-saarista joogtada ah ay si sharci ah u fuliyaan

Halkan Ka Daawo Waraysi Dhinacyo Badan Taabanaya Oo Lala Yeeshay Gudoomiyaha Xisbiga Kulmiye

'Off-rolling' waa nooc ka mid ah ciyaaraha waxayna dhacdaa halka dugsigu go'aan ka gaaro, danaha dugsiga ee aan ahayn ardayga, in:

- Ka saar ardayga diiwaanka dugsiga iyada oo aan si rasmi ah looga reebin joogtada ah, ama

- Ku dhiirrigeli waalidka inuu ilmihiisa ka saaro diiwaanka dugsiga, ama
- Ku hay arday ku jira diiwaanka dugsiga laakiin uma oggolaan inuu si caadi ah u aado dugsiga, iyada oo aan laga reebin ama ganaax rasmi ah

Sidaa darteed, ma joojin doonno ama ka saari doonno arday si sharci darro ah annaga oo u sheegayna ama ku qasbi doona inay baxaan, ama aan u oggolaan inay tagaan dugsiga iyada oo aan la raacin nidaamka sharciga ah ee ku jira [Xeerarka Anshaxa Dugsiga \(Ka-saarista Ardayda iyo Dib-u-eegista\) \(England\) 2012](#), ama si rasmi ah loo duubayo dhacdada.

Joojin kasta ama ka-saarid waxaa lagu sameyn doonaa sababo anshax leh, lamana sameyn doono:

- Sababtoo ah ardaygu wuxuu leeyahay baahiyo waxbarasho oo gaar ah iyo / ama naafonimo (SEND) oo dugsigu dareemo inuusan awoodin inuu taageero, ama
- Sababo la xiriira waxqabadka waxbarasho ee ardayga oo liita, ama
- Sababtoo ah ardaygu ma uusan buuxin shuruud gaar ah, sida ka qeybgalka kulanka dib-u-dhexgalka

Haddii arday kasta laga ganaaxo ama laga saaro sababaha kor ku xusan, tan waxaa sidoo kale loo tixgelin doonaa inay tahay 'off-rogid'.

2. Sharciga iyo hagida sharciga

Siyaasadani waxay ku saleysan tahay hagitaan sharci ah oo ka socda Waaxda Waxbarashada: Joojinta [iyo ka saarista joogtada ah ee dugsiyada la dayactiray, akadeemiyada iyo unugyada gudbinta ardayda ee England, oo ay ku jiraan dhaqdhaqaaqa ardayda - laga bilaabo Sebtember 2023](#).

Waxay ku saleysan tahay sharciga soo socda, kaas oo qeexaya awoodaha dugsiyada si ay uga saaraan ardayda:

- Qodobka 51a ee Xeerka Waxbarashada 2002, sida wax laga beddelay Sharciga Waxbarashada 2011
- Anshaxa Dugsiga (Ka-saarista Ardayda iyo Dib-u-eegista) (England) Xeerarka 2012

Intaa waxaa dheer, siyaasaddu waxay ku saleysantahay:

- Qaybta 7aad, cutubka 2aad ee [Sharciga Waxbarashada iyo Kormeerka 2006](#), kaas oo qeexaya mas'uuliyadda waalidka ee ardayda laga reebay
- Qodobka 579 ee [Xeerka Waxbarashada 1996](#), kaas oo qeexaya 'Maalinta Dugsiga'
- [Xeerarka Waxbarashada \(Bixinta Waxbarashada Waqti-buuxa ee Ardayda laga reebay\) \(England\) Xeerarka 2007](#), sida wax laga beddelay [Waxbarashada \(Bixinta Waxbarashada Waqti-buuxa ee Ardayda laga reebay\) \(England\) \(Wax ka beddelka\) Xeerarka 2014](#)
- [Xeerka Sinnaanta 2010](#)
- [Sharciga Carruurta iyo Qoysaska 2014](#)
- [Buug-gacmeedka Kormeerka Dugsiga](#), kaas oo qeexaya 'Off-rogid'

3. Qeexitaannada

Ganaax – marka ardayga laga saaro iskuulka muddo go'an. Tan waxaa horey loogu yeeri jiray 'ka-saarista muddada go'an'.

Ka-saarista joogtada ah – marka ardayga si joogto ah looga saaro dugsiga oo laga saaro diiwaanka dugsiga. Tan waxaa mararka qaarkood loogu yeeraa 'ka-saarid'.

Jihada goobta ka baxsan – marka guddiga maamulka ee dugsiga la dayactiray ay u baahan yihiin ardayga inuu si ku meel gaar ah u xaadiro goob kale oo waxbarasho, si loo hagaajiyo dhaqankooda.

Waalid – qof kasta oo mas'uuliyadda waalidka ah iyo qof kasta oo ilmaha daryeela.

Guuritaanka la maareeyay – marka ardayga si rasmi ah loogu wareejiyo iskuul kale. Dhammaan dhinacyada, oo ay ku jiraan waalidiinta iyo hay'adda gelitaanka dugsiga cusub, waa inay oggolaadaan ka hor inta aan la dhaqaajin guuritaan la maareeyay.

4. Doorarka iyo mas'uuliyadaha

4.1 Maamulaha

Go'aan ka gaarista in la joojiyo ama la joojiyo.

Kaliya maamulaha, ama ku-simaha maamulaha, ayaa joojin kara ama si joogto ah uga saari kara ardayga dugsiga sababo anshax darro. Go'aanka waxaa lagu gaari karaa dabeecadda gudaha ama dibedda dugsiga. Maamulaha ayaa kaliya u adeegsan doona ka-saarista joogtada ah sida meesha ugu dambeysa.

Go'aanka ah in la joojiyo ama laga saaro ardayga waxaa la qaadan doonaa oo keliya:

- Ka jawaab celinta jebinta halista ah ama joogtada ah ee siyaasadda habdhaqanka dugsiga, **iyo**
- Haddii loo oggolaado ardayga inuu sii joogo dugsiga ay si weyn u dhaawici doonto waxbarashada ama daryeelka dadka kale

Ka hor inta aan la go'aansan in la joojiyo ama laga saaro ardayga, macallinku wuxuu doonaa:

- Baar oo tixgeliso dhammaan xaqiiqooyinka iyo caddaymaha ku saabsan dheelirka suurtagalnimada, oo ay ku jiraan in dhacdada (yada) horseeday ka-saarista la kiciyey
- U oggolow ardayga inuu bixiyo noociisa dhacdooyinka
- Ka feker haddii ardaygu leeyahay baahiyo waxbarasho oo gaar ah (SEN)
- Ka fikir in ardaygu si gaar ah u nugul yahay (tusaale ahaan ardaygu leeyahay shaqaale bulsho, ama uu yahay ilmo la daryeelo (LAC))
- Ka fikir in dhammaan xalalka kale la sahamiyey, sida jihada ka baxsan goobta ama dhaqdhaqaaqyada la maareeyay
- Ka fiirso haddii waajibaadka sinnaanta waaxda dadweynaha iyo astaamaha la ilaaliyo ee ardayga si buuxda loo tixgeliyey

Macallinku wuxuu tixgelin doonaa aragtida ardayga, marka la eego da'diisa iyo fahamkiisa, ka hor inta uusan go'aansan inuu joojiyo ama ka saaro, haddii aysan ku habboonayn in sidaas la sameeyo.

Ardayda u baahan taageero si ay u muujiyaan aragtidooda waxaa loo oggolaan doonaa inay aragtidooda ku muujiyaan qareen, sida waalidka ama shaqaalaha bulshada.

Macallinku ma gaari doono go'aankiisa ilaa uu ka maqlo ardayga, wuxuuna ardayga u sheegi doonaa sida aragtidiisa loo tixgeliyay marka go'aan gaarayo.

Macallinku wuxuu u adeegsan doonaa CPOMs si uu u ilaaliyo diiwaan qoraal ah oo ku saabsan dhacdooyinka, go'aanka iyo dhammaan isgaarsiinta waalidka / daryeelayaasha.

Ogeysiinta waalidiinta

Haddii ardaygu halis ugu jiro in la joojiyo ama laga saaro, maamulaha ayaa ku wargelinaya waalidka/daryeelaha sida ugu dhakhsaha badan ee suurtoogalka ah, si uu uga wada shaqeeyo sidii loo tixgelin lahaa waxyaabaha saameyn ku yeelan kara dabeecadda ardayga, iyo taageero dheeraad ah oo la sameyn karo si loo hagaajiyo dabeecadda.

Haddii maamulaha uu go'aansado inuu joojiyo ama ka saaro ardayga, waalidiinta waxaa lagu ogeysiin doonaa, shaqsi ahaan ama taleefan, muddada ganaaxa ama ka-saarista iyo sababaha, dib u dhac la'aan.

Waalidka / daryeelaha waxaa sidoo kale la siin doonaa macluumaadka soo socda qoraal ahaan, dib u dhac la'aan:

- Sababaha (yada) joojinta ama ka-saarista joogtada ah
- Muddada joojinta ama ka reebitaanka joogtada ah, xaqiiqda ah inay tahay mid joogto ah.
- Macluumaadka ku saabsan xuquuqda waalidka / daryeelaha ee ah inuu wakiillo ku saabsan joojinta ama ka-saarista joogtada ah ee guddiga maamulka iyo, meesha ardaygu ka barbar socdo waalidiinta, sida ay ugu lug yeelan karaan tan
- Sidee loo sameeyaa wakiillo kasta
- Halka ay jirto shuruud sharci ah oo loogu talagalay guddiga maamulka inay qabtaan kulan si ay u tixgeliyaan dib u soo celinta ardayga, iyo in waalidka / daryeelaha uu xaq u leeyahay inuu ka soo qayb galo kulanka, inuu matalo kulanka (kharashkooda) oo uu saaxiib keeno
- Waalidkaas / daryeeluhu wuxuu xaq u leeyahay inuu codsado in shirarka meel fog lagu qabto, iyo sida iyo cidda ay tahay inay codsigan u sameeyaan

Haddii ardaygu yahay da'da waajibka ah ee dugsiga, maamuluhu wuxuu sidoo kale ogeysiinayaa waalidiinta si aan dib u dhac lahayn iyo dhamaadka fadhiga galabta maalinta ugu horreysa ee ilmihisa la joojiyo ama si joogto ah looga reebo, in:

- 5-ta maalmood ee ugu horreeya ee ka-saarista (ama ilaa taariikhda bilowga qodob kasta oo kale ama dhammaadka ganaaxa ah, halkaas oo tani ay tahay goor hore), waalidiinta waxaa sharci ahaan looga baahan yahay inay hubiyaan in ilmahoodu uusan joogin meel dadweyne inta lagu jiro saacadaha iskuulka sabab la'aan. Tan waxaa ka mid ah in la qeexo maalmaha waajibaadkani khuseeyo
- Waalidiinta waxaa la siin karaa ogeysiis ciqaab go'an ama maxkamad la soo taagi karo haddii ay sidaas sameeyaan

Haddii la diyaarinayo bixinta kale, macluumaadka soo socda ayaa lagu dari doonaa, haddii ay suurtagal tahay:

- Waqtiga bilowga ah ee wax kasta oo waxbarasho oo waqti-buuxa ah la qorsheeyay
- Waqtiyada bilowga iyo dhammaadka qodob kasta oo noocan oo kale ah, oo ay ku jiraan waqtiyada fadhiyada subaxda iyo galabta, haddii ay ku habboon tahay
- Halka uu ka soo bixi doono Shirka Madasha Wadatashiga Qaran
- Macluumaad kasta oo ardaygu u baahan yahay si uu u aqoonsado qofka ay tahay inuu u sheego maalinta ugu horreysa

Haddii maamulaha uusan haysan dhammaan macluumaadka ku saabsan qabanqaabada bixinta beddelka ah dhammaadka kalfadhiga galabta maalinta ugu horreysa ee joojinta ama ka-saarista joogtada ah, waxay ku siin karaan macluumaadka taariikh dambe, dib u dhac la'aan iyo ugu dambeyn 48 saacadood ka hor inta aan bixinta la bilaabin.

Marka laga reebo tan kaliya ayaa ah halka bixinta qodob kale ay tahay in la bixiyo ka hor maalinta lixaad ee ganaax ama ka-saarista joogtada ah, taas oo ay dhacdo in dugsigu xaq u leeyahay inuu bixiyo macluumaadka wax ka yar 48 saacadood oo ogeysiis ah, oggolaanshaha waalidiinta.

Haddii maamulaha uu baajiyo ganaaxa ama ka-saarista joogtada ah, waxay ogeysiin doonaan waalidka / daryeelaha dib u dhac la'aan, waxayna bixin doonaan sabab joojinta.

Ogeysiinta guddiga maamulka

Maamulaha ayaa dib u dhac la'aan ku ogeysiin doona guddiga maamulka isagoo ku wargelinaya Guddoomiyaha Guddoomiyayaasha iyo Wakiilka:

- Ka-saarid kasta oo joogto ah, oo ay ku jiraan marka ganaax ay raacdo go'aan ah in si joogto ah looga saaro ardayga
- Joojin kasta ama ka-saarid joogto ah oo sababi doonta in ardayga la joojiyo ama si joogto ah looga saaro wadar ahaan in ka badan 5 maalmood oo dugsiyeed (ama in ka badan 10 waqtood oo qado ah) muddo xilli

- Joojin kasta ama ka-saarid joogto ah oo sababi doonta in ardaygu seego imtixaanka Manhajka Qaranka ama imtixaanka dadweynaha
- Joojin kasta ama ka-saarid joogto ah oo la joojiyay, oo ay ku jiraan sababta joojinta

Halkan Ka Daawo Waraysi Gaar Ah Oo Lala Yeeshay Masuuliyiin Ka Tirsan Xisbiga Kulmiye (Sawiro)

Maamulaha ayaa ogeysiin doona LA dhammaan ganaaxa iyo ka-saarista joogtada ah dib u dhac la'aan, iyadoon loo eegin dhererka ganaaxa

Ogeysiiska waxaa ka mid noqon doona:

- Sababaha (yada) joojinta ama ka-saarista joogtada ah
- Muddada joojinta ama ka reebitaanka joogtada ah, xaqiiqda ah in ay tahay mid joogto ah.

Ka-saarista joogtada ah, haddii ardaygu ku nool yahay meel ka baxsan LA uu ku yaalo dugsiga, maamulaha ayaa sidoo kale, dib u dhac la'aan, ku wargelin doona 'maamulka guriga' ee ardayga ka-saarista iyo sababaha.

Maamulaha waa inuu ku wargeliyaa LA iyada oo aan dib loo dhigin wixii ka reebitaan la joojiyay, oo ay ku jiraan sababta ka-saarista loo joojiyay.

Ogeysiiska shaqaalaha bulshada ee ardayga iyo/ama madaxa dugsiga virtual (VSH)

Haddii:

- **Ardayga leh shaqaale sooshaal** wuxuu halis ugu jiraa in la joojiyo ama si joogto ah looga saaro, macallinka ayaa sida **ugu dhakhsaha badan** ugu wargelinaya shaqaalaha bulshada
- **Ardayga ah ilmo la daryeelo (LAC)** wuxuu halis ugu jiraa in la joojiyo ama laga saaro, macallinka ayaa ku wargelinaya **VSH** sida ugu dhakhsaha badan ee suurtoogalka ah

Tani waa si loo wada shaqeeyo si loo tixgeliyo waxyaabaha saameyn ku yeelan kara dabeecadda ardayga, iyo taageero dheeraad ah oo la sameyn karo si loo hagaajiyo dabeecadda.

Haddii maamuluhu go'aansado inuu joojiyo ama si joogto ah uga saaro arday leh shaqaale bulsho / arday la daryeelo, waxay ku wargelinayaan shaqaalaha bulshada ee ardayga/VSH, sida ku habboon, dib u dhac la'aan, in:

- Waxay go'aansadeen in ay joojiyaan ama si joogto ah uga saaraan ardayga
- Sababaha (yada) go'aanka
- Muddada joojinta ama ka reebitaanka joogtada ah, xaqiiqda ah inay tahay mid joogto ah.
- Joojinta ama ka-saarista joogtada ah waxay saameyn ku yeelanaysaa awoodda ardayga ee inuu fadhiisto imtixaanka Manhajka Qaranka ama imtixaanka dadweynaha (halka ay khuseyso)
- Waxay go'aansadeen in la joojiyo joojinta ama ka-saarista joogtada ah, iyo sababta (halka ay khuseyso)

Shaqaalaha bulshada / VSH waxaa lagu casuumi doonaa kulan kasta oo ay yeeshaan guddiga maamulka ee ku saabsan joojinta ama ka-saarista joogtada ah. Tani waa inay ku siiyaan talo ku saabsan sida asalka ardayga iyo / ama duruufaha laga yaabo inay saameyn ku yeesheen duruufaha ganaaxa ama ka-saarista joogtada ah. Shaqaalaha bulshada waa inuu sidoo kale gacan ka geystaa hubinta in la tixgeliyo baahiyaha iyo khataraha ilaalinta iyo daryeelka ardayga.

Joojinta ganaaxa iyo ka-saarista joogtada ah

Macallinku wuxuu joojin karaa ganaax ama ka-saarid joogto ah oo horey u bilaabmay, ama mid aan weli bilaabin, laakiin kaliya halka aan weli dib u eegin guddiga maamulka. Halka ay ka jirto joojinta:

- Waalidiinta, guddiga maamulka iyo LA ayaa la ogeysiin doonaa si aan dib u dhac lahayn
- Halka ay khuseyso, shaqaale kasta oo bulsho iyo VSH waa la ogeysiin doonaa dib u dhac la'aan

- Ogeysiiska waa in lagu muujiyaa sababta loo joojiyay
- Golaha Wakiilada Oo Ka Hadlay Shir Looga Hadlayo Sidii Ay U Joojin Lahaayeen Dib U Dhiska Dalka.
- Waalidiinta waxaa la siin doonaa fursad ay kula kulmaan maamulaha si ay ugala hadlaan joojinta, taas oo dib u dhac la'aan la qaban doono
- Ardayga waxaa loo oggolaan doonaa inuu dib ugu soo laabto dugsiga iyada oo aan dib loo dhigin

Maalmood kasta oo lagu qaato ka baxsan dugsiga sababo la xiriiira ka-reebitaan kasta, ka hor inta aan la joojin, waxaa lagu tirin doonaa ugu badnaan 45 maalmood oo dugsiiyeed oo loo oggol yahay sanad dugsiiyeedka kasta.

Ka-saarista joogtada ah lama joojin karo haddii ardaygu horey looga reebay in ka badan 45 maalmood oo dugsiiyeed sanad dugsiiyeedka ama haddii ay sidaas ahaan doonaan marka joojintu dhaqan galayso.

Bixinta waxbarashada inta lagu jiro shanta maalmood ee ugu horreeya joojinta ama ka reebitaanka joogtada ah

Inta lagu jiro 5-ta maalmood ee ugu horreeya ganaaxa haddii ardaygu uusan ka qeyb galin bixinta beddelka (AP), macallinku wuxuu qaadi doonaa tallaabooyin lagu hubinayo in shaqo la gaari karo oo la heli karo loo dejiyo loona calaamadeeyay ardayga. Waddooyinka internetka sida Google Classroom ayaa loo isticmaali karaa tan. Haddii ardaygu leeyahay baahi waxbarasho oo gaar ah ama naafonimo, maamulaha ayaa hubin doona in wax ka beddel macquul ah lagu sameeyo qodobka haddii loo baahdo.

Haddii ardayga la daryeelo ama haddii ay leeyihiin shaqaale bulsho, dugsigu wuxuu la shaqeyn doonaa LA si uu u diyaariyo AP laga bilaabo maalinta ugu horreysa ee ka dambeysa joojinta ama ka-saarista joogtada ah. Halka aysan taasi suurtagal ahayn, dugsigu wuxuu qaadi doonaa tallaabooyin macquul ah oo lagu dejiyo loona calaamadeeyo shaqada ardayga, oo ay ku jiraan adeegsiga waddooyinka khadka tooska ah.

4.2 Guddiga Maamulka

Tixgelinta ganaaxa iyo ka-saarista joogtada ah

Mas'uuliyadaha ku saabsan joojinta iyo ka-saarista joogtada ah waxaa loo wakiibay Guddiga Joojinta iyo Ka-saarista oo ka kooban ugu yaraan 3 guddoomiye.

Guddiga maamulku waxaa waajib ku ah inuu tixgeliyo wakiillada waalidka / daryeelaha ee ku saabsan joojinta ama ka-saarista joogtada ah. Waxaa waajib ku ah inay tixgeliso dib u soo celinta ardayga la joojiyay ama si joogto ah looga reebay (eeg qaybaha 5 iyo 6) duruufaha qaarkood.

14 maalmood gudahood marka la helo codsi, guddiga maamulku wuxuu siin doonaa xoghayaha arrimaha dibedda macluumaad ku saabsan wixii ganaax ama ka-reebitaan ah 12-kii bilood ee la soo dhaafay.

Joojin kasta oo ka badan 5 maalmood oo dugsiiyeed, guddiga maamulku wuxuu u qabanqaabinayaa waxbarasho waqti-buuxa ah oo ku habboon ardayga. Qodobkani wuxuu bilaaban doonaa ugu dambeyn maalinta lixaad ee joojinta.

Kormeerka iyo falanqaynta xogta joojinta iyo ka-saarista

Guddiga maamulka ayaa dib u eegi doona, caqabad ku noqon doona oo qiimeyn doona xogta ku saabsan isticmaalka dugsiga ee ganaaxa ah, ka-saarista, jihada ka baxsan goobta bixinta beddelka, iyo dhaqdhaqaaqyada la maareeyo.

Guddiga maamulka ayaa tixgelin doona:

- Intee in le'eg ayay si joogto ah uguna habboon tahay siyaasadda dhaqanka dugsiga.
- Diiwaanka iskuulka iyo lambarrada maqnaanshaha
- Xaaladaha ay ardaydu helaan ganaax soo noqnoqda
- Waxqabadka lagu taageerayo ardayda halista ugu jira ganaax ama ka reebitaan joogto ah
- Wixii kala duwanaansho ah ee celceliska rogista ee ka-saarista joogtada ah, si loo fahmo sababta ay tani u dhacayso, iyo in la hubiyo in la isticmaalo oo keliya marka loo baahdo

- Waqtiga dhaqdhaqaaqa iyo ka-saarista joogtada ah, iyo haddii ay jiraan wax qaabab ah, oo ay ku jiraan tilmaamo kasta oo muujin kara halka siyaasadaha ama taageerada aysan shaqeynin
- Home Warar Akhriso Magacyada Xildhibaanada Mooshinka Ka Gudbiyay Mooshinka Ka Dhanka Ah Jawaari Iyo Sababta Ay U Dhacday
- Haddii meelaynta ardayda lagu jiheeyo meel ka baxsan goobta bixinta beddelka dib loo eego waqtiyo ku filan si loo hubiyo in waxbarashadu ay gaareyso ujeeddoyinkeeda iyo in ardaydu ay ka faa'iideysanayaan
- Faa'iidada Ku Baxay Ardayda Ka Qalin Jabisay Imtixaanka Shahaadiga Ah Ee Dugsiyada Sare

4.3 Maamulka Deegaanka (LA)

Ka-saarista joogtada ah, LA waxay qabanqaabin doontaa waxbarasho waqti-buuxa ah oo ku habboon inay bilaabato ugu dambeyn maalinta lixaad ee dugsiya ka dib maalinta ugu horreysa ee ka-saarista.

Ardayda la daryeelo ama leh shaqaale bulsho, LA iyo dugsiya waxay si wada jir ah u wada shaqeyn doonaan diyaarinta waxbarasho waqti-buuxa ah oo ku habboon si ay u bilaabato maalinta ugu horreysa ee ka-saarista.

5. Tixgelinta dib u soo celinta ardayga

Guddiga Joojinta iyo Ka-saarista ayaa tixgelin doona oo go'aan ka gaari doona dib u soo celinta arday ganaax ah ama si joogto ah looga reebay 15 maalmood dugsiyeed gudahood marka la helo ogeysiiska joojinta ama ka-saarista haddii:

- Ka-saarista waa mid joogto ah.
- Waa ganaax taas oo ka dhigi doonta tirada guud ee maalmaha ardayga ee ka baxsan dugsiya in ka badan 15 muddo xilli ah; ama
- Waxay keeni doontaa in arday uu seego imtixaanka dadweynaha ama imtixaanka Manhajka Qaranka

Halka ardayga la joojiyay, oo ganaax uusan ka dhigin wadarta guud ee maalmaha ganaaxa ee ardayga in ka badan 5 muddo xilli ah, Guddiga Joojinta iyo Ka-saarista waa inay tixgeliyaan wixii matalaad ah ee uu sameeyo waalidka / daryeelaha. Si kastaba ha noqotee, looma baahna in la qabanqaabiyo kulan lala yeesho waalidka / daryeelaha mana fari karto maamulaha inuu dib ugu soo celiyo ardayga.

Halka ardayga la joojiyay in ka badan 5, laakiin aan ka badnayn 15 maalmood oo dugsiyeed, hal xilli ciyaareed, oo waalidka / daryeelaha uu wakiillo u jeediyo guddiga, Guddiga Joojinta iyo Ka-saarista ayaa tixgelin doona oo go'aan ka gaari doona dib u soo celinta ardayga la joojiyay 5 maalmood dugsiyeed gudahood marka la helo ogeysiiska ganaaxa Haddii waalidka / daryeeluhu uusan wakiil ka dhigin, guddiga looma baahna inuu kulmo mana fari karo maamulaha inuu dib ugu soo celiyo ardayga.

Halka ganaax ama ka-saarid joogto ah ay sababi doonto in ardaygu ka maqnaado imtixaanka dadweynaha ama imtixaanka Manhajka Qaranka, Guddiga Ganaaxa iyo Ka-saarista ayaa tixgelin doona, ilaa iyo inta macquulka ah ee suurtoogalka ah, ay tixgelin doonaan oo go'aan ka gaari doonaan dib u soo celinta ardayga ka hor taariikhda imtixaanka ama imtixaanka. Haddii tani aysan macquul ahayn, guddoomiyaha guddiga maamulka (ama guddoomiye ku-xigeenka, haddii loo baahdo) wuxuu tixgelin karaa joojinta ama ka-saarista joogtada ah wuxuuna go'aansan karaa in dib loo soo celiyo ardayga.

Dhinacyada soo socda waxaa lagu casuumi doonaa kulanka guddiga maamulka waxaana loo oggol yahay inay matalaad sameeyaan ama ay wadaagaan macluumaadka:

- Waalidiinta / daryeelayaasha (iyo, haddii la codsado, wakiil ama saaxiib)
- Ardayga, haddii uu da'diisu tahay 17 ama ka yar oo ay ku habboon tahay da'dooda iyo fahamkooda (iyo, haddii la codsado, wakiil ama saaxiib)
- Maamulaha
- Shaqaalaha Bulshada ee Ardayga, haddii ay haystaan mid ka mid ah
- Asc wr wb hadii ardaygu ka faa'ideysto
- Wakiil ka socda maamulka deegaanka

Kulamada Golaha Wakiillada waxaa lagu qaban karaa meel fog marka ay codsadaan waalidiinta. Eeg qaybta 9 si aad u hesho faahfaahin dheeraad ah oo ku saabsan helitaanka fog ee shirarka.

Guddiga maamulku wuxuu isku dayi doonaa inuu qabanqaabiyo kulanka waqtiga sharciga ah ee kor ku xusan waana inay isku dayaan inay qabtaan waqti ku habboon dhammaan dhinacyada ay khuseyso. Si kastaba ha noqotee, go'aankeedu ma noqon doono mid aan ansax ahayn oo keliya sababo la xiriiira in aan lagu gaarin muddooyinkan.

Guddiga Joojinta iyo Ka-saarista midkood:

- Diidmada in dib loo soo celiyo ardayga, ama
- Si toos ah dib u soo celinta ardayga isla markiiba, ama taariikh gaar ah (marka laga reebo kiisaska ay guddigu tan sameyn karin – eeg hore ee qaybtan)

Marka la gaaro go'aan, Guddiga Joojinta iyo Ka-saarista ayaa tixgelin doona:

- Haddii go'aanka joojinta ama si joogto ah looga saaro uu ahaa mid sharci ah, macquul ah, oo habraac ahaan caddaalad ah
- Wasiirka Maaliyadda Oo Ka Hadlay Waajibaadkiisa Sharci Darrada Ah
- Daryeelka iyo badbaadinta ardayga iyo asxaabtooda
- Wixii warar ah ee ku soo kordha kala soco wararkeena danbe ee ka soo baxay Golaha Wakiilada.

Waxay go'aan ka gaari doonaan haddii xaqiiqdu run tahay iyo in kale 'dheelitirka suurtagalnimada'.

Wakiilka ayaa goob joog ka noqon doona marka go'aanka la gaaro.

Daqiiqado ayaa la qaadan doonaa kulanka, iyo diiwaan la hayn doono caddaymaha la tixgeliyay. Natiijada ayaa sidoo kale lagu qori doonaa diiwaanka waxbarasho ee ardayga, nuqullada waraaqaha la xiriiira ayaa lagu hayn doonaa diiwaankan.

Guddiga Joojinta iyo Ka-saarista ayaa qoraal ahaan ku ogeysiin doona daneeyayaasha soo socda go'aankooda, oo ay weheliso sababaha go'aankooda, dib u dhac la'aan:

- Waalidiinta
- Maamulaha
- Shaqaalaha Bulshada ee Ardayga, haddii ay haystaan mid ka mid ah
- Asc wr wb hadii ardaygu ka faa'ideysto
- Maamulka deegaanka
- Home Warar Wasaaradda Waxbarashada Oo Ka Hadashay Xaaladda Caafimaad Ee Ka Jirta Deegaanada Ay Ka Jiraan Abaaraha Ka Jira Deegaanada Ay Abaaruhu Saameeyeen

Halka ka-saarista ay joogto tahay oo Guddiga Joojinta iyo Ka-saarista ay go'aansadeen in aan dib loogu soo celin ardayga, ogeysiiska go'aanka ayaa sidoo kale ku jiri doona waxyaabaha soo socda:

- Si kastaba ha noqotee, tani waa mid joogto ah oo aan caadi ahayn.
- Home Warar R/wasaare Khayre Oo Ka Hadlay Go'aanka Ay Guddiga Dib U Eegis Ku Sameyn Doonaan Guddiga Dib-u-eegista
- Taariikhda ay tahay in la sameeyo codsi dib u eegis madax-bannaan (15 maalmood oo dugsiyeed laga bilaabo taariikhda ogeysiiska qoraalka ah ee go'aanka guddiga maamulka la siiyo waalidiinta)
- Magaca iyo cinwaanka ay tahay in la soo gudbiyo codsi dib u eegis ah iyo caddeyn kasta oo qoraal ah
- In codsi kasta uu qeexo sababaha lagu sameynayo iyo, halka ay ku habboon tahay, waa inay ku dartaa tixraaca sida baahiyaha waxbarasho ee gaarka ah ee ardayga (SEN) loo arko inay khuseyso ka-saarista joogtada ah
- Taas, iyada oo aan loo eegin in ardayga laga reebay uu aqoonsaday SEN, waalidiintu waxay xaq u leeyihiin inay ka dalbadaan LA inay magacaabaan khabiir SEN ah si uu ula taliyo guddiga dib-u-eegista

- Wasiirka Arrimaha Gudaha Oo Ka Hadlay Arrimo Xasaasi Ah Oo Ay Ka Wada Hadleen Iyo In Aanay Waxba Ka Jirin Heshiiskan
- Waalidiintu waa inay caddeeyaan haddii ay rabaan in khabiir SEN loo magacaabo codsi kasta oo dib u eegis ah
- Waalidiintu waxay ku magacaabi karaan, kharashkooda, qof u sameeya wakiillo qoraal ah iyo / ama afka ah guddiga, waalidiintuna waxay sidoo kale saaxiib u keeni karaan dib-u-eegista
- Taas, haddii waalidiintu aaminsan yihiin in ka-saarista joogtada ah ay ku dhacday takoor sharci darro ah, waxay dacwad ka gudbin karaan Sharciga Sinnaanta 2010 maxkamadda heerka koowaad (baahiyaha waxbarashada gaarka ah iyo naafanimada), haddii ay dhacdo takoor ka naafanimada, ama maxkamadda degmada, haddii ay dhacdo noocyada kale ee takoor. Sidoo kale in sheegasho kasta oo takoor ah oo lagu sameeyo waddooyinkan ay tahay in la xareeyo 6 bilood gudahood laga bilaabo taariikhda takoorka lagu eedeeyay inuu dhacay

6. Dib-u-eegis madax-bannaan

Haddii waalidiinta / daryeelayaashu ay codsadaan dib-u-eegis madax-bannaan muddada sharciga ah, LA waxay qabanqaabin doontaa, kharashkooda, guddi madax-bannaan si ay dib ugu eegaan go'aanka guddiga maamulka ee ah in aan dib loogu soo celin arday si joogto ah looga reebay.

Codsiyada dib-u-eegis madax-bannaan waa in lagu sameeyaa 15 maalmood oo dugsiyeed gudahood laga bilaabo ogeysiiska waalidiinta / daryeelayaasha Guddiga Joojinta iyo Ka-saarista go'aankooda ah in aan dib loo soo celin ardayga **ama**, haddii, waqtigan ka dib, 15 maalmood dugsiyeed gudahood laga bilaabo go'aaminta kama dambaysta ah ee sheegashada takoorka sida ku xusan Sharciga Sinnaanta 2010 ee ku saabsan ka-saarista joogtada ah. Codsi kasta oo la sameeyo ka baxsan waqtigan waa la diidi doonaa.

Dib-u-eegista madax-bannaan waxaa lagu qaban karaa meel fog iyadoo la raacayo codsiga waalidiinta / daryeelayaasha. Eeg qaybta 9 si aad u hesho faahfaahin dheeraad ah oo ku saabsan helitaanka fog ee shirarka.

Guddi ka kooban 3 ama 5 xubnood ayaa la sameyn doonaa wakiillo ka socda mid kasta oo ka mid ah qaybaha hoos ku xusan. Halka guddi ka kooban 5 xubnood, 2 xubnood ayaa ka imaan doona qaybta guddoomiyaha dugsiga iyo 2 xubnood oo ka imaan doona qaybta maamulaha. Wakhti kasta inta lagu guda jiro geeddi-socodka dib-u-eegista waa in ay jiraan matalaadda loo baahan yahay ee guddiga.

- Xubin aan caadi ahayn oo guddoomiye ka ah guddiga oo aan ka shaqeyn dugsi kasta oo mushahar ah, isaga oo iska indhatiraya khibrad kasta oo ah guddoomiyaha dugsiga ama mutadawiciin
- Gudoomiyayaasha dugsiyada hadda jira ama kuwii hore ee guddoomiye ka ahaa ugu yaraan 12 bilood oo isku xigta 5-tii sano ee la soo dhaafay, haddii aysan ahayn macallimiin ama macallimiin inta lagu jiro waqtigan
- Macallimiinta ama macallimiinta oo ahaa macallimiinta 5-tii sano ee la soo dhaafay

Qofku ma noqon karo xubin ka mid ah guddiga dib-u-eegista haddii:

- Halkan Ka Daawo Gudoomiyaha Xisbiga Kulmiye Oo Ka Hadlay Xadhiga Wasiirkii Hore Ee Maaliyadda Somaliland
- Ma yahay macalinka dugsiga ka reeban, ama uu hayay jagadan shantii sano ee la soo dhaafay.
- Shaqaale ka tirsan LA, ama guddiga maamulka, ee dugsiga ka reeban (haddii aan loo shaqaaleysiin sidii maamule dugsi kale)
- Haysto, ama wakhti kasta, wax xiriir ah oo lala yeesho LA, dugsiga, guddiga maamulka, waalidiinta ama ardayga, ama dhacdada horseeday ka-saarista, taas oo macquul ah loo qaadan karo si ay shaki uga muujiso eex la'aantooda
- Ma aysan helin tababarka loo baahan yahay 2-dii sano ee la soo dhaafay (eeg lifaaqa 1 ee tababarka ay tahay inuu daboolo)

Guddigu waa inuu tixgeliyaa danaha iyo duruufaha ardayga, oo ay ku jiraan duruufaha ardayga si joogto ah looga reebay, oo ay tixgeliyaan danaha ardayda kale iyo dadka ka shaqeeya dugsiga.

Iyada oo la tixgelinayo da'da iyo fahamka ardayga, ardayga ama waalidiintiisa waxaa lagu ogeysiin doonaa xuquuqdooda ah inay ka soo qayb galaan oo ay ka qayb qaataan kulanka dib-u-eegista iyo ardayga waa in loo oggolaado inuu wakiil ka sameeyo iyaga oo matalaya, haddii uu rabo.

Halka khabiirka SEN uu joogo, guddigu waa inuu raadiyaa oo uu tixgeliyaa aragtida khabiirka SEN ee ku saabsan sida SEN ay ugu habboon tahay ka-saarista joogtada ah ee ardayga.

Halka shaqaalaha bulshada uu joogo, guddigu waa inuu tixgeliyaa matalaad kasta oo uu sameeyo shaqaalaha bulshada ee sida khibradaha ardayga, baahiyaha, halista ilaalinta iyo / ama daryeelka ay khuseyso ka-saarista joogtada ah ee ardayga.

Halka VSH uu joogo, guddigu waa inuu tixgeliyaa matalaad kasta oo uu sameeyo shaqaalaha bulshada ee sida mid ka mid ah asalka ilmaha, waxbarashada iyo baahiyaha ilaalinta uu tixgeliyay maamulaha ka hor ka-saarista joogtada ah ama ay khuseyso ka-saarista joogtada ah ee ardayga.

Ka dib markii ay dib u eegis ku sameeyeen, guddiga madaxa bannaan ayaa go'aansan doona inay sameeyaan mid ka mid ah waxyaabaha soo socda:

- Halkan Ka Daawo Go'aanka Golaha Wakiilada Oo Ka Hadlay Go'aankii Golaha Wakiilada
- Guddiga maamulka ayaa ku talinaya in dib loo eego dib u soo celinta
- Baabi'inta go'aanka guddiga maamulka oo ku amri inay dib uga fiirsadaan dib u soo celinta (kaliya haddii ay xukunto in go'aanku khalad ahaa)

Caddeyn cusub ayaa la soo bandhigi karaa, in kasta oo dugsigu uusan soo bandhigi karin sababo cusub oo loogu talagalay ka-saarista joogtada ah ama go'aanka ah in aan dib loo soo celin. Guddigu waa inuu iska indhatiraa sabab kasta oo cusub oo la soo bandhigay.

Marka la go'aaminayo in go'aanku khalad yahay, iyo sidaas darteed in la baabi'iygo go'aanka ah in aan dib loo soo celin, guddigu waa inuu tixgeliyaa oo keliya caddaymaha ay heli jireen guddiga maamulka waqtiga go'aankiisa. Tan waxaa ka mid ah caddeyn kasta oo ay guddigu u arkaan inay heli lahaayeen, ama ay ahayd inay heli lahaayeen guddiga maamulka iyo in ay ahayd inay tixgeliso haddii ay si macquul ah u dhaqmaystay.

Haddii caddeyn la soo bandhigo in guddigu u arko inay tahay wax aan macquul ahayn in la filo in guddiga maamulka ay ka warqabaan waqtiga go'aankiisa, guddigu wuxuu tixgelin karaa caddaynta marka uu go'aansanayo in guddiga maamulka uu dib uga fiirsado dib u soo celinta.

Go'aanka guddiga waxaa lagu go'aamin karaa cod aqlabiyad ah. Haddii ay dhacdo go'aan isku xiran, guddoomiyuhu wuxuu leeyahay codka dhiibashada.

Marka guddigu gaaro go'aankiisa, guddigu wuxuu ku wargelin doonaa dhammaan dhinacyada qoraal ah dib u dhac la'aan.

Ogeysiiskan waxaa ka mid noqon doona:

- Go'aanka Golaha Wakiilada Oo Ka Hadlay Iyo Sababaha Ay U Keeneen
- Halka ay khuseyso, faahfaahinta wixii dib-u-habeyn maaliyadeed ama lacag bixin ah oo la sameyn doono haddii guddiga maamulku uusan go'aansan inuu soo bandhigo dib u soo celinta ardayga 10 maalmood dugsiyeed gudahood
- Warbixin kasta oo ay Wasaaradda Arrimaha Gudaha ku eedeeyeen in Wasaaradda Waxbarashada ay ku qoran tahay Wasaaradda Waxbarashada.

7. Diiwaanka dugsiga

Magaca ardayga waxaa laga saari doonaa diiwaanka gelitaanka dugsiga haddii:

- 15 maalmood oo iskuul ah ayaa ka soo wareegtay tan iyo markii waalidka / daryeelaha lagu wargeliyay go'aanka Guddiga Joojinta iyo Ka-saarista ee ah in aan dib loogu soo celin ardayga oo aan wax codsi ah loo sameyn guddi dib-u-eegis madax-bannaan, ama
- Wasaaradda Arrimaha Dibedda / Wasiirka Arrimaha Gudaha Oo Sheegtay In Aanay Codsan Doonin Guddiga Dib-u-eegista Madax-bannaan

Halka codsiga dib-u-eegis madax-bannaan lagu sameeyo 15 maalmood oo dugsiyeed gudahood, guddiga maamulku wuxuu sugi doonaa ilaa dib-u-eegistaas la soo gabagabeeyo ka hor inta aan magaca ardayga laga saarin diiwaanka.

In kasta oo magaca ardaygu uu ku jiro diiwaanka gelitaanka dugsiga, xadiritaanka ardayga ayaa weli si habboon loo diiwaan gelin doonaa. Halka qodob kale loo sameeyay arday laga reebay oo ay ka qayb galaan, koodhka B (waxbarashada ka baxsan goobta) ama koodhka D (diiwaangelinta laba-geesoodka ah) ayaa loo adeegsan doonaa diiwaanka xadiritaanka.

Halka ardayda laga reebay aysan ka qeyb galin bixinta kale, koodhka E (maqan) ayaa la isticmaali doonaa.

Halkan Ka Daawo Muuqaalka Fanaanka Nimcaan Hilaac

Halka magaca ardayga laga saarayo diiwaanka gelitaanka dugsiga sababo la xiriiira ka-saarista joogtada ah, dugsigu wuxuu ku laaban doonaa LA. Soo noqoshada waxaa ka mid noqon doona:

- Macnaha magaca qoys, asal ahaan, waafaqid ee la odhan ah ardayga.
- Magaca buuxa iyo cinwaanka waalidka uu ardaygu sida caadiga ah la deggan yahay
- Ugu yaraan 1 lambar taleefan oo waalid kasta oo ardaygu sida caadiga ah ula deggan yahay lagala xiriiro karo xaalad degdeg ah
- Sababaha ay tahay in magacooda laga tirtiro diiwaanka gelitaanka (i.e. ka-saarista joogtada ah)
- Faahfaahinta dugsiga cusub ee uu ardaygu dhigan doono, oo ay ku jiraan magaca dugsigaas iyo taariikhda ugu horreysa ee uu ardaygu dhigto ama uu halkaas dhigto, haddii waalidiintu ay u sheegeen dugsiga in ardaygu u guurayo dugsi kale
- Faahfaahinta cinwaanka cusub ee ardayga, oo ay ku jiraan cinwaanka cusub, magaca waalidka (waalidka) uu ardaygu halkaas la noolaan doono, iyo taariikhda uu ardaygu bilaabay inuu halkaas ku noolaado, haddii waalidiintu ay ku wargeliyeen dugsiga in ardaygu guriga u guurayo

Soo celintan waa in la sameeyaa sida ugu dhakhsaha badan marka sababaha ka saarista la buuxiyo oo aan ka dambeyn ka saarista magaca ardayga.

8. Ka soo noqoshada ganaax

8.1 Istiraatiijiyadda dib-u-dhexgalka

Ka dib joojinta, ama joojinta ama ka-saarista la joojiyay, dugsigu wuxuu dejin doonaa istiraatiijiyad lagu caawinayo ardayga inuu si guul leh ugu dhexgalo nolosha dugsiga iyo waxbarashada waqti-buuxa.

Haddii loo baahdo, dugsigu wuxuu la shaqeyn doonaa ururada saddexaad si loo ogaado haddii ardaygu leeyahay baahiyo waxbarasho iyo / ama caafimaad oo gaar ah oo aan la daboolin.

Tallaabooyinka soo socda ayaa la fulin karaa, iyada oo qayb ka ah istiraatiijiyadda, si loo hubiyo in ardaygu si guul leh dib ugu soo laabto nolosha dugsiga:

- Joogtaynta xiriir joogto ah inta lagu jiro ganaaxa ama jihada ka baxsan goobta iyo soo dhaweynta ardayga dib ugu soo noqoshada dugsiga
- Xiriir maalinle ah oo iskuul ah oo lala yeesho xirfadle wadaad ah oo loo qoondeeyay
- La-talinta qof weyn oo lagu kalsoon yahay ama hay'ad samafal oo hagitaan ah oo maxalli ah
- Dib-u-eegis joogto ah oo lala yeesho ardayga iyo waalidiinta si loo ammaano horumarka la sameeyay loona kiciyo wax walaac kasta marxaladda hore
- Ku wargelinta ardayga, waalidiinta iyo shaqaalaha taageerada dibedda ee suurtagalka ah

Jadwalka waqti-dhiman looma isticmaali doono qalab lagu maareeyo dabeecadda iyo, haddii la isticmaalo, waxaa la dejin doonaa waqtiga ugu yar ee lagama maarmaanka ah.

Istaraatiijiyadda si joogto ah ayaa dib loo eegi doonaa loona waafajin doonaa halka loo baahdo inta lagu guda jiro geeddi-socodka dib-u-dhexgalka iyadoo lala kaashanayo ardayga, waalidiinta iyo dhinacyada kale ee ay khuseeyso.

8.2 Kulamada Dib-u-qabsashada

Dugsigu wuxuu ardayga si cad ugu sharaxayaa istaraatiijiyadda dib-u-qabsashada kulanka dib-u-qabsashada ka hor ama marka uu ardaygu ku soo laabto dugsiga. Inta lagu guda jiro kulanka dugsigu wuxuu ardayga u sheegi doonaa inuu bilow cusub helayo iyo inuu yahay xubin qiimo leh oo ka mid ah bulshada dugsiga.

Ardayga, waalidiinta, xubin ka mid ah shaqaalaha sare, iyo shaqaale kale oo khuseeya ayaa lagu casuumi doonaa inay ka soo qayb galaan kulanka.

Dugsigu wuxuu rajeynayaa in dhammaan ardayda soo laabanaya iyo waalidiintooda ay ka soo qayb galaan kulankooda dib-u-dhexgalka, laakiin ardayda aan ka qeyb galin looma hor istaagi doono inay ku laabtaan fasalka. Kulanka wuxuu socon karaa waalidka la'aan, haddii aysan awoodin ama aysan ka qeyb galin.

9. Helitaanka fog ee shirarka

Waalidiinta / daryeelayaashu waxay codsan karaan in kulanka guddiga maamulka, ama guddi dib-u-eegis madax-bannaan lagu qabto meel fog. Haddii waalidka / daryeeluhu uusan muujin doorbidka, kulanka waxaa lagu qaban doonaa shaqsi ahaan.

Haddii ay dhacdo duruufo aan caadi ahayn ama aan la saadaalin karin, taas oo macnaheedu yahay inaysan macquul ahayn in kulanka shaqsi ahaan loo qabto, kulanka waxaa lagu qaban doonaa meel fog.

Kulamada fog ee la heli karo waxay ku xiran yihiin shuruudaha habraaca la mid ah sida shirarka shaqsiyeed.

Guddiga maamulka iyo LA waa inay hubiyaan in shuruudaha soo socda la buuxiyo ka hor inta aysan ku heshiin in kulanka uu meel fog u socdo:

- Dhammaan kaqeybgalayaashu waxay heli karaan tikniyoolajiyad taas oo u oggolaan doonta inay maqlaan, hadlaan, arkaan oo la arko
- Dhammaan kaqeybgalayaashu waxay si buuxda uga qayb qaadan karaan.
- Kulanka ayaa lagu qaban karaa si caddaalad ah oo hufan.

Shaqaalaha bulshada iyo VSH had iyo jeer waxay leeyihiin ikhtiyaar ay ku biiraan meel fog, haddii kulanka lagu qabanayo shaqsi ahaan iyo haddii kale, illaa iyo inta ay buuxin karaan shuruudaha marin u helka fog ee kor ku xusan.

Kulanka waxaa loo wareejin doonaa kulan shaqsi ah dib u dhac la'aan haddii ay soo baxaan arrimo farsamo oo aan si macquul ah loo xallin karin iyo:

- In la xalliyo awoodda ka qaybgalayaasha si ay uga qayb qaataan wax ku ool ah, ama
- Ka hortagga shirku inuu u socdo si caddaalad ah oo daahfuran.

10. Qabanqaabada kormeerka

Dugsigu wuxuu ururin doonaa xogta ku saabsan waxyaabaha soo socda:

- Ka qeybgalka, ka-reebitaanka joogtada ah iyo ganaax
- Adeegsiga unugyada gudbinta ardayda, tilmaamaha goobta ka baxsan iyo dhaqdhaqaaqa la maareeyay

- Sahan qarsoodi ah oo ku saabsan shaqaalaha, ardayda, guddoomiyayaasha iyo daneeyayaasha kale ee aragtidooda iyo waayo-aragnimadooda sida loogu baahan yahay

Xogta waxaa falanqeyn doona xilli kasta maamulaha waxaana dib loogu soo celin doonaa guddiga maamulka oo buuxa.

Xogta waxaa laga falanqeyn doonaa aragtiyo kala duwan oo ay ka mid yihiin:

- Heerka iskuulka
- Marka loo eego da'da
- Waqtiga Maalinta / Toddobaadka / Muddada
- By sifo la ilaaliyo

Dugsigu wuxuu u adeegsan doonaa natiijooyinka falanqaynta si loo hubiyo inuu gudan yahay waajibaadkiisa sida ku xusan Sharciga Sinnaanta 2010. Haddii wax qaabab ah ama kala duwanaansho u dhexeeya kooxaha ardayda lagu aqoonsado falanqeyntan, dugsigu wuxuu dib u eegi doonaa siyaasadihiisa si wax looga qabto.

Siyaasaddan waxaa dib u eegis ku sameyn doona maamulaha iyo guddiga maamulka oo buuxa labadii sanaba mar. Dib-u-eegis kasta, siyaasadda waxaa ansixin doona hay'adda maamulka.

11. Xiriiriyeyaasha siyaasadaha kale

Siyaasadani waxay ku xiran tahay kuweenna:

- Siyaasadda Xiriirka iyo Dabeecadda
- Maareynta Siyaasadda Xoogsheegashada
- SEND siyaasadda

Lifaaqa 1: tababarka guddiga dib-u-eegista madax-bannaan

LA waa inay hubisaa in dhammaan xubnaha guddiga dib-u-eegista madax-bannaan iyo shaqaalaha ay heleen tababar 2 sano gudahood ka hor taariikhda dib-u-eegista.

Tababarka waa inuu daboolay:

- Shuruudaha sharciga aasaasiga ah, qawaaniinta iyo tilmaamaha sharciga ee xukuma joojinta iyo ka-saarista joogtada ah ee sababaha anshaxa, oo ay ku jiri doonto fahamka sida mabaadi'da lagu dabaqi karo codsiga dib-u-eegista garsoorka ay la xiriiraan go'aan qaadashada guddiga
- Guddiga ayaa loo baahan yahay in la ilaaliyo caddaaladda habraaca iyo xeerarka caddaaladda dabiiciga ah
- Doorka Gudoomiyaha iyo Wakiilka Komishanka Dib-u-eegista
- Waajibaadka macallimiinta, guddiyada maamulka iyo guddiga sida ku xusan Sharciga Sinnaanta 2010
- Saamaynta qaybta 6 ee Xeerka Xuquuqda Aadanaha ee 1998 (falalka hay'adaha dawladda ee sharci darrada ah haddii aan la jaan qaadin xuquuqda aadanaha qaarkood) iyo baahida loo qabo in loo dhaqmo qaab waafaqsan xuquuqda aadanaha ee uu ilaaliyo Xeerkaas

Soo koobida Geeddi-socodka EQIA

Siyaasadda:		Joojinta iyo Ka-saarista Joogtada ah					
EQIA waxaa dhammaystiray:		Maamulaha iyo FGB					
Ka dib EQIA, ma jiraan wax saameyn ah oo suurtagal ah ayaa la aqoonsaday?							
Haa				Maya		✓	
Astaamaha la ilaaliyo ayaa saameyn ku yeelan kara?							
Da'da		Jihada galmada		Dib-u-meeleynta jinsiga		Iskaashiga guurka / guurka madaniga ah	
Naafada		Jinsiyadda (midabka, dhalashada, qowmiyadda ama asalka qaranka)				Uurka/ hooyada	
Jinsiga		Waayo-aragnimada nidaamka daryeelka				Diinta ama caqiidada	
Caddeyn nooc ee ah ayaa loo adeegsaday in lagu wargeliyo qiimeynta?							
Xogta		Tirakoobka		Wadatashiga		Sahanka	
Aqoonta bulshada				Kale		[Faahfaahin]	
Waa maxay wax ka beddelka la sameeyay?							
•							
Waa maxay tallaabooyinka / yareynta dheeraadka ah ee loo baahan yahay?							
•							
Kormeerka							
Taariikh da		Looma baahna in lagu daro				Ku darista kor ku xusan	
Taariikh da		Looma baahna in lagu daro				Ku darista kor ku xusan	
Taariikh da		Looma baahna in lagu daro				Ku darista kor ku xusan	

